EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 14.11.2008
KOM(2008) 752 galutinis

KOMISIJOS ATASKAITA

SANGLAUDOS FONDO METINĖ ATASKAITA (2007 m.)

[SEK(2008) 2816]

KOMISIJOS ATASKAITA

SANGLAUDOS FONDO METINĖ ATASKAITA (2007 m.)

Reglamentu (EB) Nr. 1084/2006, įsteigiančiu Sanglaudos fondą ir panaikinančiu Reglamentą (EB) Nr. 1164/94, nereikalaujama pateikti metinės Sanglaudos fondo ataskaitos.

Taigi ši ataskaita pateikiama vadovaujantis Reglamento (EB) Nr. 1164/1994 14 straipsnio 1 dalimi, todėl joje apžvelgiamas Sanglaudos fondo projektų, kurie patvirtinti 2000–2006 m. laikotarpiui, įgyvendinimas 2007 m.

Todėl šioje ataskaitoje apžvelgiama Sanglaudos fondo veikla nuo 2006 m. pabaigos trylikoje paramą gaunančių valstybių narių: Graikijoje, Ispanijoje, Portugalijoje, Kipre, Čekijoje, Estijoje, Vengrijoje, Latvijoje, Lietuvoje, Maltoje, Lenkijoje, Slovakijoje ir Slovėnijoje.

Išsamesnė informacija apie 2000–2006 m. laikotarpiu valstybėms narėms patvirtintų projektų įgyvendinimą 2007 m. pateikiama šios ataskaitos priede.

1. 2000–2006 M. LAIKOTARPIO FINANSINIO VYKDYMO REZULTATAI 2007 M. IR PROJEKTŲ BAIGIMAS

2007 m. penkiolika valstybių narių (12 naujųjų valstybių narių, Graikija, Portugalija ir Ispanija) buvo tinkamos Sanglaudos fondo paramai gauti. Bulgarija ir Rumunija tapo tinkamomis nuo jų įstojimo 2007 m. sausio 1 d. Tačiau, kadangi šioje ataskaitoje apžvelgiamas 2000–2006 m. laikotarpiu patvirtintų projektų įgyvendinimas 2007 m., Bulgarija ir Rumunija į ataskaitą neįtrauktos. Be to, dėl išaugusios šalies ekonomikos Airija nuo 2004 m. sausio 1 d. nėra tinkama valstybė paramai gauti

Atsižvelgiant į tai, kad 2000–2006 m. programavimo laikotarpiu finansuotų projektų Sanglaudos fondo įsipareigojimai buvo įvykdyti iki 2006 m. gruodžio 31 d., 2007 m. Sanglaudos fondo finansinius išteklius sudarė tik mokėjimų asignavimai.

2007 m. atlikti mokėjimai 2000–2006 m. laikotarpiu patvirtintiems projektams

2007 m. pradinis biudžetas sudarė 3,25 mlrd. EUR. Tačiau rugsėjo mėn. Regioninės politikos generalinis direktoratas paprašė sumažinti mokėjimų asignavimus 500 mln. EUR. Dar 172 mln. EUR buvo pervesti į Solidarumo fondą. Šie kreditai sumažinti dėl kai kuriose valstybėse apskritai silpnai įgyvendinamų projektų pradiniame etape, visų pirma tai pasakytina apie keturias didžiausią paramą gaunančias valstybes nares, kurių bendra mokėjimų prašymų vertė buvo 30 % mažesnė, palyginti su 2007 m. rugsėjo vidurio prognozėmis.

Artėjant 2007 m. pabaigai, mokėjimų prašymai buvo teikiami sparčiau, ir galiausiai mokėjimai buvo atlikti 100 %, palyginti su paskirtais asignavimais. Vėlai patvirtinus 2007–2013 m. veiklos programas, kurioms skiriamas Sanglaudos fondo įnašas,

2007 m. gruodžio mėn. viduryje nepanaudoti 167 mln. EUR mokėjimų asignavimų buvo panaudoti 2000–2006 m. projektų mokėjimų prašymams kompensuoti.

2007 m. pabaigoje dabartinių paramą gaunančių šalių (išskyrus Airiją) vidutinis įsisavinimo lygis (mokėjimai palyginti su įsipareigojimais) ir Sanglaudos fondo, ir buvusios ISPA programos projektams buvo 55 %. Žemiausias įsisavinimo lygis (mažiau kaip 40 %) buvo trijose šalyse (Bulgarijoje, Rumunijoje ir Lenkijoje), o kitose dviejose šalyse (Portugalijoje ir Ispanijoje) – buvo aukščiausias ir sudarė 63-68 % skirtos sumos.

1 lentelė. Sanglaudos fondo ir buvusios ISPA programos mokėjimų vykdymas 2007 m. (EUR)

Mokėjimų asignavimai	Pradinės lėšos	Pokyčiai	Galutinės lėšos	Panaudotos lėšos	Panaikinti asignavimai	Į 2008 m. perkeltos lėšos
2007 m. biudžetas	3 880 000 000	- 672 195 985 +166 755 099	3 374 559 114	3 326 965 802	-	-
Iš 2006 m. perkelti asignavimai	60 776	-	-	60 776	-	-
Vėl paskirti asignavimai	-	-	-	-	-	-
Grąžinamos sumos	-	-	-	-	-	-
IŠ VISO	**3 880 060 776**	**-505 440 886**	**3 374 559 114**	**3 327 026 578**	**-**	**-**

2007 m. mokėjimų lygis kiekvienai valstybei narei parodytas 2 lentelėje**.** Naujųjų valstybių narių duomenys atitinka tik mokėjimus pagal Sanglaudos fondo projektus, patvirtintus po 2004 m. gegužės 1 d. (t. y. juose neatsižvelgiama į ISPA programos projektams skirtą pasirengimo narystei paramą). Pagal ankstesnius ISPA programos projektus, patvirtintus iki stojimo, atlikti mokėjimai pateikiami 3 lentelėje.

2 lentelė. 2007 m. atlikti mokėjimai pagal Sanglaudos fondo projektus valstybėse narėse (įskaitant techninę paramą)

Valstybė narė	Aplinka		Transportas		Techninė parama	IŠ VISO	
	Suma	%	Suma	%	Suma	Suma	% nuo visų SF mokėjimų
Kipras	5 744 483,00	48,7 %	6 039 770,69	51,3 %		**11 784 253,69**	**0,5 %**
Čekija	50 944 092,45	47,7 %	55 805 709,38	52,2 %	154 834,69	**106 904 636,52**	**4,4 %**
Estija	20 588 710,28	44,5 %	25 648 095,12	55,5 %	9 458,15	**46 246 263,55**	**1,9 %**
Graikija	142 007 398,85	41,5 %	200 498 998,20	58,5 %		**342 506 397,05**	**14,0 %**

Valstybė narė	Aplinka		Transportas		Techninė parama	IŠ VISO	
	Suma	%	Suma	%	Suma	Suma	% nuo visų SF mokėjimų
Vengrija	52 417 244,67	42,8 %	70 048 195,27	57,2 %		**122 465 439,94**	**5,0 %**
Latvija	46 795 684,41	49,4 %	44 224 991,28	46,7 %	3 764 782,97	**94 785 458,66**	**3,9 %**
Lietuva	43 673 969,15	49,5 %	44 208 895,26	50,1 %	290 280,00	**88 173 144,41**	**3,6 %**
Malta	4 166 034,67	43,0 %	4 946 842,98	51,0 %	582 856,73	**9 695 734,38**	**0,4 %**
Lenkija	200 750 047,49	52,1 %	184 249 405,16	47,8 %	512 396,12	**385 511 848,77**	**15,7 %**
Portugalija	205 426 616,57	47,8 %	223 909 764,01	52,2 %		**429 336 380,58**	**17,5 %**
Slovakija	24 185 556,67	48,7 %	25 445 895,17	51,3 %		**49 631 451,84**	**2,0 %**
Slovėnija	14 064 896,65	59,9 %	9 408 923,42	40,1 %		**23 473 820,07**	**1,0 %**
Ispanija	535 761 824,69	72,1 %	206 543 470,15	27,8 %	339 638,00	**742 644 932,84**	**30,3 %**
IŠ VISO	**1 346 526 559,55**	**54,9 %**	**1 100 978 956,09**	**44,9 %**	**5 54 246,66**	**2 453 159 762,30**	**100,0 %**

3 lentelė. 2007 m. atlikti mokėjimai pagal buvusios ISPA programos projektus valstybėse narėse (įskaitant techninę paramą)

Valstybė narė	Aplinka		Transportas		Techninė parama	IŠ VISO	
	Suma	%	Suma	%	Suma	Suma	% nuo visų SF mokėjimų
Bulgarija	56 284 491,71	65,9 %	22 055 005,42	25,8 %	7 109 024,52	**85 448 521,65**	**9,0 %**
Čekija	21 174 558,40	83,3%	4 243 770,33	16,7 %		**25 418 328,73**	**2,7 %**
Estija	8 834 835,16	78,4 %		0,0 %	2 427 010,09	**11 261 845,25**	**1,2 %**
Vengrija	41 309 873,87	48,6 %	43 203 427,21	50,8 %	475 121,25	**84 988 422,33**	**9,0 %**
Latvija	21 172 848,89	51,4 %	19 993 648,99	48,6 %		**41 166 497,88**	**4,4 %**
Lietuva	19 430 221,47	66,7 %	9 164 901,62	31,4 %	551 651,01	**29 146 774,10**	**3,1 %**
Lenkija	208 493 213,57	59,1 %	137 384 678,36	39,0 %	6 775 893,50	**352 653 785,43**	**37,3 %**

Valstybė narė	Aplinka		Transportas		Techninė parama	IŠ VISO	
	Suma	%	Suma	%	Suma	Suma	% nuo visų SF mokėjimų
Rumunija	120 081 126,61	44,2 %	124 352 547,81	45,8 %	27 171 189,06	**271 604 863,48**	**28,7 %**
Slovakija	24 878 004,65	63,5 %	13 562 033,45	34,6 %	749 475,43	**39 189 513,53**	**4,1 %**
Slovėnija	3 554 814,46	80,9 %	841 530,00	19,1 %		**4 396 344,46**	**0,5 %**
IŠ VISO	**525 213 988,79**	**55,6 %**	**374 801 543,19**	**39,7 %**	**45 259 364,86**	**945 274 896,84**	**100,0 %**

Neįvykdyti 2000–2006 m. laikotarpio įsipareigojimai

2007 m. pabaigoje neįvykdyti 2000–2006 m. laikotarpio įsipareigojimai (įskaitant dvi naująsias valstybes nares – Bulgariją ir Rumuniją) sudarė 14 800 243 181,27 EUR (11 259 182 886,39 EUR – Sanglaudos fondo, ir 3 541 060 294,88 EUR – pagal buvusios ISPA programos projektus). Pagal dabartinę įsipareigojimų ir mokėjimų reglamentavimo sistemą leidžiama palyginti nemaža neįvykdytų įsipareigojimų dalis. Šiuos įsipareigojimus sudaro suma, kuri yra apytiksliai lygi trejų metų įsipareigojimams, galintiems iš dalies atsirasti todėl, kad Sanglaudos fondui 2000–2006 m. laikotarpiu netaikoma automatinio įsipareigojimų panaikinimo taisyklė (taisyklė „N+2“).

4.1 lentelė. Sanglaudos fondo patvirtintos lėšos 2000–2006 m. (įskaitant RAL)

Valstybė narė	Grynieji įsipareigojimai (iki 2007 m. gruodžio mėn.)	Sumokėta (iki 2007 m. gruodžio mėn.)	RAL
Graikija	3 623 591 038,72	2.255.055.185,63	1.368.535.853,09
Ispanija	12 935 250 808,79	9.198.976.311,34	3.736.274.497,45
Airija	625 755 408,00	570.010.222,71	55.745.185,29
Portugalija	3 505 110 859,45	2.239.884.294,52	1.265.226.564,93
IŠ VISO ES–4	**20 689 708 14,96**	**14.263.926.014,20**	**6.425.782.100,76**
Kipras	54 014 695,00	22 844 221,33	31 170 473,67
Čekija	748 976 735,00	248 036 041,09	500 940 693,91
Estija	242 449 651,00	86 011 929,46	156 437 721,54
Vengrija	976 865 860,00	373 703 305,54	603 162 554,46
Latvija	388 206 109,00	181 497 966,25	206 708 142,75

Valstybė narė	Grynieji įsipareigojimai (iki 2007 m. gruodžio mėn.)	Sumokėta (iki 2007 m. gruodžio mėn.)	RAL
Lietuva	521 392 688,00	188 680 965,59	332 711 722,41
Malta	21 966 289,00	12 287 371,40	9 678 917,60
Lenkija	3 369 015 816,00	768 422 849,76	2 600 592 966,24
Slovakija	410 520 447,00	128 052 263,94	282 468 183,06
Slovėnija	172 654 702,00	63 125 292,01	109 529 409,99
IŠ VISO ES–10	**6 906 062 992,00**	**2 072 662 206,37**	**4 833 400 785,63**
IŠ VISO	**27 595 771 106,96**	**16 336 588 220,57**	**11 259 182 886,39**

4.2 lentelė. Buvusios ISPA programos projektams patvirtinto lėšos (įskaitant RAL)

Valstybė narė	Grynieji įsipareigojimai (iki 2007 m. gruodžio mėn.)	Sumokėta (iki 2007 m. gruodžio mėn.)	RAL
Bulgarija	879 908 118,00	296 570 622,32	583 337 495,68
Čekija	479 117 989,65	376 462 763,84	102 655 225,81
Estija	184 709 389,40	132 834 958,14	51 874 431,26
Vengrija	505 736 480,16	326 977 250,88	178 759 229,28
Latvija	325 781 346,52	217 958 178,74	107 823 167,78
Lietuva	304 015 168,61	187 355 758,57	116 659 410,04
Lenkija	2 265 523 798,03	1 318 714 851,29	946 808 946,74
Rumunija	2 042 727 117,78	720 467 042,46	1 322 260 075,32
Slovakija	355 729 850,36	256 174 389,45	99 555 460,91
Slovėnija	81 543 400,50	50 216 548,44	31 326 852,06
IŠ VISO	**7 424 792 659,01**	**3 883 732 64,13**	**3 541 060 294,88**

<u>2000–2006 m. laikotarpio projektų baigimas</u>

2007 m. baigta vykdyti 40 Sanglaudos fondo projektų, kuriems iš viso išmokėta 911 mln. EUR. 26 projektai įvykdyti Ispanijoje, po 7 – Portugalijoje ir Graikijoje. Taigi bendras 2000–2006 m. Sanglaudos fondo baigtų projektų skaičius yra 117, o projektų, kuriuos reikia baigti, – 721. Informacija apie projektus, kuriuos reikia baigti iki 2007 m. pabaigos, pateikiama 5.1 lentelėje.

5.1 lentelė. 2007 m. ir ankstesniais metais baigtų Sanglaudos fondo projektų skaičius

Valstybė narė	Iš viso SF projektų 2000–2006 m.	2007 m. baigti projektai		2002–2006 m. baigti projektai		Nebaigtų projektų skaičius 2007 m. pabaigoje
		Projektų skaičius	Iš viso išmokėta (EUR)	Projektų skaičius	Iš viso išmokėta (EUR)	
Čekija	**31**					31
Estija	**12**					12
Graikija	**124**	7	279 014 171,23	17	305 593 888,69	100
Ispanija	**407**	26	370 739 722,09	46	1 717 885 020,70	335
Airija	**10**			3	250 368 797,00	7
Kipras	**2**					2
Latvija	**22**					22
Lietuva	**22**					22
Vengrija	**10**					10
Malta	**3**					3
Lenkija	**65**					65
Portugalija	**109**	7	261 667 677,57	11	272 118 226,90	91
Slovėnija	**11**					11
Slovakija	**10**					10
	838	**40**	**911 421 570,89**	**77**	**2 545 965 933,29**	**721**

2007 m. baigta 14 buvusios ISPA programos projektų, kuriems iš viso išmokėta 89 mln. EUR. Taigi bendras 2000–2006 m. baigtų buvusios ISPA programos projektų skaičius yra 50, o projektų, kuriuos reikia baigti, – 304. Informacija apie baigtus buvusios ISPA programos projektus kiekvienoje šalyje pateikiama 5.2 lentelėje.

5.2 lentelė. 2007 m. ir ankstesniais metais baigtų buvusios ISPA programos projektų skaičius

Valstybė narė	Iš viso ankstesnių ISPA projektų 2000–2006 m.	2007 m. baigti projektai		2002–2006 m. baigti projektai		Nebaigtų projektų skaičius 2007 m. pabaigoje
		Projektų skaičius	Iš viso išmokėta (EUR)	Projektų skaičius	Iš viso išmokėta (EUR)	
Bulgarija	38					38

Valstybė narė	Iš viso ankstesnių ISPA projektų 2000–2006 m.	2007 m. baigti projektai		2002–2006 m. baigti projektai		Nebaigtų projektų skaičius 2007 m. pabaigoje
		Projektų skaičius	Iš viso išmokėta (EUR)	Projektų skaičius	Iš viso išmokėta (EUR)	
Čekija	27	2	36 838 453,19	7	124 496 115,65	18
Estija	25	2	3 487 155,90	8	45 070 156,40	15
Latvija	24	2	17 530 155,17	2	18 416 589,32	20
Lietuva	29	1	19 816 800,00	5	66 724 564,61	23
Vengrija	37			7	2 526 165,16	30
Lenkija	65	3	4 673 775,30	1	5 377 712,03	61
Rumunija	63	2	1 794 821,78	0	1 794 821,78	61
Slovėnija	17			4	11 159 700,50	13
Slovakija	29	2	4 726 875,55	2	6 880 841,36	25
	354	**14**	**88 868 036,89**	**36**	**282 446 666,81**	**304**

2. EKONOMINĖ APLINKA IR SĄLYGOS

Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1164/94, kuriuo reglamentuojamas Sanglaudos fondas iki 2006 m. pabaigos patvirtintiems projektams[1], nustatomos tam tikros šio fondo lėšų naudojimo makroekonominės sąlygos. Reglamente nustatyta, kad „fondas nebefinansuos jokių valstybės narės naujų projektų arba, jeigu yra dideli kelių etapų projektai, jokių naujų projekto etapų, jeigu Taryba, remdamasi Komisijos rekomendacija, kvalifikuota balsų dauguma nustatys, kad valstybė narė, taikydama šį reglamentą, neįgyvendino [stabilumo ar konvergencijos programos] taip, kad būtų išvengta perviršinio šalies biudžeto deficito“. Ši nuostata atitinka Sanglaudos fondo, kaip nacionalinį biudžetą remiančios priemonės, padedančios valstybėms narėms išlaikyti griežtą makroekonominį valdymą, vaidmenį.

2007 m. trys Sanglaudos fondo paramą gaunančios valstybės narės (Čekija, Vengrija ir Lenkija) taikė papildomas priemones, numatytas perviršinio deficito procedūroje (PDP), kuri, remiantis minėtu reglamentu, tam tikromis sąlygomis gali būti siejama su pervedimų iš fondo sustabdymu. Tačiau nebuvo poreikio nustatyti tokios priemonės nė vienai iš šių šalių. 2008 m. Taryba nusprendė nutraukti Lenkijai ir Čekijai taikomą perviršinio deficito procedūrą.

Po 2004 m. liepos mėn. priimto Tarybos sprendimo Čekijai taikyta perviršinio deficito procedūra. Nustatytas terminas perviršiniam deficitui ištaisyti – 2008 m.

[1] Remiantis Komisijos pateiktos Tarybos reglamento (EB) Nr. 1164/94 kodifikuotos redakcijos 6 straipsniu.

2007 m. liepos mėn. Taryba nusprendė, kad Čekija nepriėmė atitinkamų priemonių, kaip Tarybos rekomenduota 2004 m. liepos mėn. Kadangi Čekija nėra euro zonos narė, jai taikoma speciali leidžianti nukrypti nuostata nuo tolesnių perviršinio deficito procedūros etapų taikymo. Vadovaudamasi Sutarties 104 straipsnio 7 dalimi[2], 2007 m. spalio mėn. Taryba paskelbė tik naują rekomendacijų rinkinį. Po to Sanglaudos fondo parama nebuvo sustabdyta. 2008 m. kovo 4 d. Taryba paskelbė nuomonę dėl paskiausios atnaujintos Čekijos konvergencijos programos. Pateikta bendra išvada, kad programa atitinka siekį ištaisyti perviršinį deficitą 2008 m. 2008 m. birželio mėn. Taryba priėmė sprendimą nutraukti Čekijai taikomą perviršinio deficito procedūrą. Perviršinio deficito procedūra Vengrijai pradėta taikyti 2004 m. Nuo tada du kartus buvo nustatyta, kad Vengrija nesiėmė veiksmingų priemonių Tarybos rekomendacijoms įgyvendinti – pirmą kartą 2005 m. sausio mėn., antrą – 2005 m. lapkričio mėn. Tačiau nė vienu iš šių atvejų Komisija nerekomendavo Tarybai sustabdyti Sanglaudos fondo įsipareigojimų. Vėliausias rekomendacijas dėl Vengrijos perviršinio deficito 2006 m. spalio mėn. Taryba priėmė nauju sprendimu pagal 104 straipsnio 7 dalį. 2007 m. liepos mėn. Taryba nusprendė, kad Vengrija laikėsi šių rekomendacijų.

2006 m. lapkričio mėn. Taryba priėmė Lenkijai skirtą sprendimą pagal 104 straipsnio 8 dalį, kuriame nustatyta, kad Lenkijos veiksmai perviršiniam deficitui ištaisyti pagal 2004 m. Tarybos rekomendacijas buvo netinkami. Šiai šaliai skirtos naujos rekomendacijos priimtos 2007 m. vasario mėn. 2007 m. gruodžio mėn. Taryba nusprendė, kad Lenkija taikė priemones, laikydamasi šių vėliausių rekomendacijų. 2008 m. liepos mėn. Taryba nutraukė Lenkijai taikytą perviršinio deficitą procedūrą.

2007 m. pabaigoje kitoms dviem Sanglaudos fondo paramą gaunančioms valstybėms narėms (Portugalijai ir Slovakijai) buvo toliau taikomos perviršinio deficito procedūros nuostatos. Tačiau 2007 m. dėl šių dviejų šalių nesiimta jokių su perviršinio deficito procedūra susijusių veiksmų. Pervedimai iš Sanglaudos fondo nebuvo sustabdyti nė vienai iš šių šalių. 2008 m. birželio mėn. Taryba priėmė sprendimą nutraukti perviršinio deficito procedūros taikymą abiem valstybėms narėms.

Tarybos reglamente (EB) Nr. 1084/2006, kuriuo reglamentuojamas Sanglaudos fondas 2007–2013 m. [3], paaiškinti keli praeityje buvę neaiškumai dėl Sanglaudos fondo paramos teikimo sąlygų taikymo. Minėtame reglamente nustatyta, kad, priėmus sprendimą pagal 104 straipsnio 8 dalį, Komisija gali siūlyti sustabdyti Sanglaudos fondo paramą. Savo ruožtu Taryba gali nuspręsti sustabdyti visų arba dalies įsipareigojimų vykdymą, ir toks sprendimas galiotų nuo kitų metų sausio 1 d. Jei vėliau Taryba, vykdydama perviršinio deficito procedūrą, nusprendžia, kad valstybė narė ėmėsi būtinų veiksmų deficitui ištaisyti, iš karto priimamas sprendimas nutraukti Sanglaudos fondo įsipareigojimų vykdymo sustabdymą. Buvo nustatytos sustabdytų įsipareigojimų pakartotinio įtraukimo į biudžetą taisyklės.

---

2 Europos bendrijos steigimo sutarties 104 straipsnis dėl perviršinio šalies biudžeto deficito.

3 2006 m. liepos 11 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1084/2006, įsteigiantis Sanglaudos fondą ir panaikinantis Reglamentą (EB) Nr. 1164/1994.

3. PATIKRINIMAI

Sanglaudos fondo uždarymo tyrimas, susijęs su 1994–1999 m. laikotarpiu, apėmė 10 % Sanglaudos fondo projektų, kurių bendrai finansuotos išlaidos šiuo laikotarpiu sudarė 20 %. Faktinės medžiagos tyrimas baigtas 2003 m.; pagrindiniai nustatyti trūkumai – nepakankamas valdymo tikrinimas, dėl kurio atsirado netinkamų paramai gauti išlaidų, ir daug viešųjų pirkimų taisyklių pažeidimų. 2007 m. Komisijos sprendimais baigtos procedūros trims projektams Ispanijoje, o procedūra vienam projektui Portugalijoje baigta po valstybės narės pareikšto pritarimo. Kitos finansinio koregavimo procedūros (8 projektai: 4 – Ispanijoje, 1 – Graikijoje ir 3 – Portugalijoje), pradėtos po šio audito tyrimo, bus baigtos 2008 m.

Dėl 2000–2006 m. laikotarpio reikia pasakyti, kad 2007 m. atliekant auditą daugiausia dėmesio buvo skirta patikrinimams, ar veiksmingai įgyvendinamos po 2005 m. sistemų auditų pateiktos rekomendacijos, ir projektų išlaidų atitikimo tikrinimams. Prioritetu laikytas nacionalinių audito institucijų veiklos nagrinėjimas, įskaitant sistemų audito kokybės tikrinimą, atrankinius patikrinimus ir kitus klausimus, susijusius su baigiamosios deklaracijos rengimu. Buvo atlikta 20 audito misijų: 7 misijos pagal Sanglaudos fondo ES–14 tyrimą, 2 misijos pagal viešųjų pirkimų tyrimą, 3 misijos pagal baigiamąją deklaraciją rengiančios institucijos tyrimą ir 8 su Rumunija ir Bulgarija susijusios misijos.

Dėl iki 2007 m. atliktų Sanglaudos fondo projektų auditų buvo taikytos finansinio koregavimo procedūros. Ispanijai buvo nusiųsti raštai dėl galutinės pozicijos dėl visų 14 neįvykdytų projektų. Portugalijos atveju 3 projektams taikomos procedūros buvo baigtos valstybei narei pritarus pakeitimams, o 3 neįvykdytiems projektams procedūros taikomos toliau. Graikijoje baigtas fiksuoto dydžio korekcijos, atliekamos dėl horizontalaus viešojo pirkimo klausimo, procedūros klausymų etapas, o trys projektai yra neįvykdyti. Kitos procedūros bus baigtos 2008 m.

2007 m. audito veikla apėmė 2000–2006 m. Sanglaudos fondo projektų pateiktų baigiamųjų deklaracijų ir metinių kontrolės ataskaitų pagal Reglamento (EB) Nr. 1386/2002 12 straipsnį tikrinimą bei dalyvavimą atitinkamuose dvišaliuose susitikimuose su nacionalinėmis audito institucijomis.

Generalinio direktorato 2007 m. metinėje veiklos ataskaitoje buvo pateikta teigiama nuomonė dėl septynių valstybių narių (Estijos, Kipro, Vengrijos – transporto sektoriaus, Latvijos, Maltos, Portugalijos ir Slovėnijos) valdymo ir kontrolės sistemų veikimo.

Nuomonė dėl šešių valstybių narių (Bulgarijos – aplinkos sektoriaus, Airijos, Graikijos, Lietuvos, Rumunijos ir Ispanijos) valdymo ir kontrolės sistemų veikimo buvo sąlyginė, nes buvo nustatyta svarbių trūkumų, turinčių neesminį poveikį pagrindinėms sistemos sudedamosioms dalims.

Nuomonė dėl kitų penkių valstybių narių (Bulgarijos – transporto sektoriaus, Čekijos, Vengrijos – aplinkos sektoriaus, Lenkijos ir Slovakijos) valdymo ir kontrolės sistemų veikimo buvo sąlyginė, nes buvo nustatyta svarbių trūkumų, turinčių esminį poveikį pagrindinėms sistemos sudedamosioms dalims Vadovaudamasis generalinio direktorato nustatytais kriterijais, atsižvelgiant į svarbius trūkumus, galinčius būti nepageidaujamos mokėjimų rizikos priežastimi 2007 m., generalinis direktoratas padarė išlygą šioms penkioms valstybėms narėms.

4. PAŽEIDIMAI

2007 m. OLAF atliko dvi misijas kontrolei vietoje atlikti pagal Reglamentą (EB) Nr. 2185/96[4] dėl keturių išorės tyrimo bylų, kurios pradėtos dėl su Sanglaudos fondu susijusių klausimų. Kadangi šios bylos tęsiasi, komentarų apie šias bylas negalima pateikti dėl operatyvinių ir galimų teisinių priežasčių.

2007 m. valstybės narės, remdamosi Reglamentu (EB) Nr. 1831/94[5], atsiuntė Komisijai 92 pranešimus apie pažeidimus, turinčius poveikį bendrai finansuojamiems projektams ir susijusius su 110 222 823 EUR suma. Iš šios sumos 63 686 298 EUR buvo susigrąžinti, o likusieji bus susigrąžinti. Valstybės narės, pranešusios apie daugiausia atvejų, yra Graikija ir Ispanija (atitinkamai 26 ir 34) – tai sudaro daugiau nei 50 % visų atvejų. Graikija pranešė apie atvejus, susijusius su 67 259 450 EUR suma, iš kurios 57 788 966 EUR buvo susigrąžinti. Airija Komisijai pranešė tik apie vieną atvejį, tačiau jo finansinis poveikis (6 638 190 EUR) yra didelis, palyginti su pranešimuose nurodytų sumų vidurkiu. Pranešimų skaičius mažėja, palyginti su praėjusiais metais[6]. Skaičiai rodo geresnį ataskaitų teikimą pagal teisinius „senųjų“ paramą gaunančių valstybių narių įsipareigojimus. Tačiau, atsižvelgiant į tai, koks yra Bendrijos įnašas į bendrai iš Sanglaudos fondo finansuojamus projektus, valstybių narių ataskaitų teikimo drausmę reikia gerinti.

Pagrindiniai ataskaitose nurodomi pažeidimų tipai: netinkamos paramai gauti išlaidos ir viešųjų pirkimų taisyklių pažeidimai. Šioms dviem kategorijoms tenka beveik 75 % pažeidimų, apie kuriuos pranešta.

5. VERTINIMAS

Komisija ir valstybės narės atlieka visų bendrai finansuojamų projektų vertinimą. Projektus, kuriuos ketinama finansuoti iš fondo lėšų, tvirtina Komisija, pritariant paramą gaunančioms valstybėms narėms.

Su kiekvienu paramos prašymu pateikiama projekto sąnaudų ir naudos analizė (SNA). Sąnaudų ir naudos analizėje turi būti parodyta, kad per vidutinės trukmės laikotarpį gauta socialinė ir ekonominė nauda yra proporcinga panaudotiems finansiniams ištekliams. Komisija išnagrinėja šią SNA, vadovaudamasi sąnaudų ir naudos analizės gairėse nustatytais principais. Šios 2003 m. paskelbtos gairės neseniai buvo atnaujintos: į jas įtrauktos Bendrijos politikos sričių naujovės, finansinės priemonės ir nauja reglamentavimo sistema, pagal kurią bus finansuojami didžiausi projektai 2007–2013 m. programavimo laikotarpiu. 2007 m. Komisija valstybėms narėms suteikė paramą gebėjimų stiprinimo priemonėmis, kurios skirtos projektų finansinės ir ekonominės *ex-ante* analizės nuoseklumui tobulinti. Šiam tikslui skirta programinė įranga visiškai veikia, 2006 m. priimtose metodikos gairėse

---

4 OL L 292, 1996 10 15, p. 2.

5 OL L 191, 1994 07 29, p. 1, su pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 2168/2005 (OL L 345, 2005 12 21, p. 15).

6 2006 m. pranešta apie 228 atvejus; bendra su pranešimais susijusi suma – 186 604 797 EUR.

nustatyta SNA atlikimo metodika. Šiame dokumente nustatyta keletas bendrųjų SNA principų ir darbo taisyklių, o be to, valstybės narės raginamos parengti savo SNA gaires.

Komisija taip pat atlieka kai kurių pasirinktų projektų, bendrai finansuojamų iš Sanglaudos fondo, *ex-post* vertinimą. Paskutinis vertinimas, kuriame išnagrinėta 200 pasirinktų 1993–2003 m. laikotarpiu įgyvendintų projektų, paskelbtas 2005 m. Kitą *ex-post* vertinimą, kuriame bus nagrinėjami 2000–2006 m. laikotarpiu įgyvendinti projektai, numatyta pradėti 2009 m.

6. INFORMAVIMAS IR VIEŠINIMAS

Kaip nurodyta 2006 m. metinėje ataskaitoje, nuo 2007 m. sausio 1 d. valstybių narių keliamus su Sanglaudos fondu susijusius klausimus spręs Fondų koordinavimo komitetas Reglamente (EB) Nr. 1083/2006 nustatyta tvarka

Be klausimų, kurie yra svarbūs ir ERPF, ir Sanglaudos fondui (techninė parama, auditas, biudžeto klausimai ir t. t.), kai kurie Sanglaudos fondui svarbūs specifiniai klausimai buvo pateikti ir aptarti šiuose Fondų koordinavimo komiteto posėdžiuose: sausio mėn. vykusiame posėdyje „Pereinamojo laikotarpio nuostatų įgyvendinimas (Tarybos reglamento (EB) Nr. 1084/2006 5 straipsnio 2 dalis)“, vasario mėn. vykusiame posėdyje „Struktūrinių fondų, Sanglaudos fondo ir kitų Bendrijos priemonių veiksmams skiriamo finansavimo papildomumas“, gegužės mėn. vykusiame posėdyje „Įvairių tipų techninės paramos priemonių atnaujinimas metų viduryje“ ir liepos mėn. vykusiuose posėdžiuose „Finansinio koregavimo nustatymo gairės, susijusios su viešųjų pirkimų taisyklių pažeidimais“ ir „ERPF ir Sanglaudos fondo regioninės išlaidos“.

Dėl Komisijos priemonių informavimo ir viešinimo srityje reikia pasakyti, kad 2007 m. pagrindinis dėmesys skirtas 2007–2013 m. laikotarpio viešinimo reikalavimams įgyvendinti.

Lapkričio 25–26 d. Komisija Briuselyje taip pat organizavo didelę konferenciją „Papasakoti istoriją: drauge pristatykime sanglaudos politiką“. Renginyje dalyvavo daugiau kaip 500 komunikacijos srityje dirbančių pareigūnų iš visos Europos (renginio medžiaga pateikta DG REGIO interneto svetainėje[7]). Vykdant naujas programas, glaudesni Komisijos, valstybių narių ir regionų ryšiai bus grindžiami tinklu *INFORM*, kuris suteiks galimybę keistis geriausia praktika, susijusia su struktūrinių fondų ir Sanglaudos fondo veiklos viešinimu ir informavimu apie fondus.

[7] http://ec.europa.eu/regional_policy/country/commu/conferences/november07/sources_en.cfm.